

ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
2. ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
3. จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
4. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
5. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
6. ความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษ

ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

นักการศึกษาหลายท่าน ได้นิยามคำว่า "การนิเทศการศึกษา" ไว้หลายทัศนะ ดังนี้
 เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลใดกระทำกับบุคคลหรือสิ่งใดใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนซึ่งมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน (Harris 1963 : 9) ขณะที่ คาร์เตอร์ วิกุก (Carter V. Good) ให้คำนิยามว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครูหรือ และผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือการให้การศึกษาโดยจะช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยเลือกและปรับปรุงวัสดุประสงค์ของการศึกษา วิธีสอน และการประเมินผลการสอน (Good 1959 : 539) ส่วนนพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ เห็นว่า การนิเทศ

การศึกษา คือ ความพยายามในทุกวิถีทางของผู้เชี่ยวชาญที่จะช่วยพัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาได้ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาคตามเป้าหมายที่กำหนดเกิดขึ้นกับผู้เรียน (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2524 : 218) และสังข์ อุทรานันท์ กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สังข์ อุทรานันท์ 2528 : 22)

จากทัศนะของนักการศึกษาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดหมายของการศึกษา

ส่วนการนิเทศการสอนนั้น ใ้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลายประการเช่นกัน ดังที่ สันต์ ชรรรมบำรุง ได้ให้ทัศนะว่า การนิเทศการสอน หมายถึง ความพยายามใด ๆ ที่จะช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยวิธีจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวก (Facility of Teaching) แก่ครู เพื่อให้ครูปฏิบัติการจัดการสอนได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายยิ่งขึ้น (สันต์ ชรรรมบำรุง 2526 : 6) ส่วนสมาคมศึกษานิเทศก์ของประเทศไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การนิเทศแบบตรง (direct supervision) ที่ผู้ทำการนิเทศ ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับครูหรือผู้สอน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้คุณภาพการสอนดีขึ้น การนิเทศแบบตรงนี้เป็นกรนิเทศแบบรายบุคคลที่ศึกษานิเทศก์ทำกับครู โดยอาจทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ (สมาคมศึกษานิเทศก์ 2525 : 60) และ อาย เนทเซอร์ และเครย์ (Eye, Netzer and Krey 1971 : 30) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งจุดเบื้องต้นนั้น เน้นถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นความคาดหวังของระบบโรงเรียน

จากหลายทัศนะดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรง ในขณะที่จะปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนสรุปได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ในสมัยก่อนการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนมีความหมายคล้ายคลึงกัน คือปรับปรุงการสอนหรือวิธีสอนของครูเท่านั้น แต่ในภายหลังการนิเทศ

การศึกษา รวมไปถึงการทำให้ขวัญและกำลังใจของครูดีขึ้น การพัฒนาหลักสูตร การเลือกและการปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูทำงานในหน้าที่ของตนให้ดีขึ้น ขณะที่การนิเทศการสอน เน้นที่ การช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจง บริการและปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การนิเทศการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา คือ มุ่งในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง มิได้หมายถึง ปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบซึ่งเป็นงานวิชาการ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนจึงมีภารกิจและหน้าที่น้อยกว่าผู้นิเทศการศึกษา (สันติธรรมบำรุง 2526 : 10)

กลิคแมน (Glickman 1981 : 6) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษากับการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของงาน (tasks) และพันธกิจ (functions) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนการนิเทศการสอนนั้นเป็นชุดย่อย (subset) ของการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียน โดยที่กระทำหรือทำงาน โดยตรงกับครู

อย่างไรก็ดี ทั้งการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ การที่จะปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

จากการที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ การศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ครูผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา ย่อมต้องเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพด้วยการนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะ การนิเทศการศึกษามุ่งแนะนำครูให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือให้การศึกษา (ภิญโญ สาคร 2519 : 274) การนิเทศการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ของจักให้ดีขึ้นในการจัดการศึกษา ดังที่ นพพงษ์ บุญจิราคุลย์ ได้ระบุถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษามีสาเหตุและองค์ประกอบมาจาก

๑. การเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษา
๒. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร

3. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว
4. ความเฉื่อยชาและนิ่งเฉยขาดความสนใจของครูที่ควรได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัว

อยู่เสมอ

5. วิทยาการ สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป
6. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่ หรือ ครูเก่าที่ก้าวไม่ทันต่อเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น
7. ผลการค้นคว้าวิจัยใหม่ที่เกิดขึ้นในวิชาต่าง ๆ ควรได้รับการเผยแพร่และแปลความหมายออกเป็นการปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาได้ก้าวหน้าและงอกงามขึ้น
8. ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

(เนพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2524 : 251 - 252)

ไวโรจน์ บุญสวัสดิ์ ไก่กล่าวเน้นถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แม้เราจะสามารถหาครูผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาสู่ระบบการศึกษาได้ ความต้องการการนิเทศการศึกษาก็ยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่าง ๆ การผลิตครูซึ่งบางครั้งสถาบันผลิตครูนั้นยังไม่สามารถผลิตครูที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อีกทั้งเมื่อครูไปทำงานในสถานศึกษาแล้ว ครูจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมประจำการอยู่ตลอดเวลาเพื่อฝึกฝนทักษะ และเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์อยู่เสมอ และเพื่อควบคุมรักษามาตรฐานการศึกษาของประเทศให้ดำเนินไปในแนวทางเดียวกัน (ไวโรจน์ บุญสวัสดิ์ 2524 : 8)

สรุปแล้ว การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนิเทศการสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา และเป็นกระบวนการทำงานที่มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรงจึงมีความสำคัญและความจำเป็นต่อครูและการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เช่นกัน

จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

จุดมุ่งหมาย คือ แนวทางในการดำเนินงานให้ได้ผล การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตามจึงต้องมีจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นหลักและแนวทางให้ปฏิบัติได้ยึดถือและกระทำตาม เพื่อ

งานจะได้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ก็เช่นเดียวกัน ต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่แน่นอน เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับมนุษย์ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษานักเรียน
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
4. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัดกระทรวงและสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานขององค์กรระหว่างประเทศ (กรมสามัญศึกษา 2519 : 3 - 4)

ส่วนในการนิเทศการสอนนั้น สันติ ชรรชมารุ่ง ได้ให้ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า

1. ช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ช่วยสร้างให้ครูมีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
3. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ
4. ช่วยให้ครูมีหลักการและความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
6. ช่วยลดภาระของผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลอง วิจัยหาวิธีการใหม่
7. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกันด้วยสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน
8. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคนและมอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคนช่วยรับผิดชอบให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้

กำหนดอายุไว้เรื่อย ๆ

9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนที่เหมาะสมและแก้ไข

10. ช่วยประเมินผลงานการสอนของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นไปตามแนวที่ตกลงกันได้

(สันต์ ธรรมบำรุง 2526 : 16 - 17)

ส่วน พันธ์ หันนาคินทร์ มีความเห็นว่า ทั้งการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมายสำคัญอันเดียวกัน คือ ปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น การนิเทศการสอนมิใช่การบังคับหรือจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ การนิเทศการสอนจึงตั้งอยู่บนรากฐานและมนุษยสัมพันธ์อันดี (พันธ์ หันนาคินทร์ 2524 : 207)

สรุปแล้ว การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในอันที่จะปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนของครู พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการสอนของครู และการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

เป้าหมายของการนิเทศการศึกษา เป็นจุดสุดท้ายที่คาดหวังหรือผลสูงสุดที่พึงได้รับจากการปฏิบัติงานในการนิเทศการศึกษา สังค อูทรานันท์ ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาว่า อยู่ที่การให้นักเรียนได้รับการศึกษามีคุณภาพ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษานั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และโดยความหมายนี้ การที่จะให้ได้มาซึ่งนักเรียนที่มีคุณภาพนั้น การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการผ่านตัวกลาง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ใช่ดำเนินการกับนักเรียนโดยตรง (สังค อูทรานันท์ 2527 : 1) ส่วน ชาญชัย อาจินสมาจาร เห็นว่าเป้าหมายของการนิเทศศึกษานั้น ขยายไปยังกิจกรรมทางการศึกษาในทุกขอบข่าย โดยมีจุดประสงค์ในการปรับปรุงผลผลิตของการศึกษาโดยผ่านการยกระดับคุณภาพของการสอนและการปฏิบัติงานในโรงเรียนประชาธิปไตยในฐานะรูปแบบหนึ่งของการดำเนินชีวิต การวิจัยทางจิตวิทยาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การย้าในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการหมู่คณะ (ชาญชัย อาจินสมาจาร 2525 : 8)

ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน โดยสรุปก็คือ เพื่อให้ได้นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยใช้กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ

จากแนวคิดที่นำเสนอข้างต้น จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาระบบการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนยิ่ง เพราะนอกจากจะมีเป้าหมายในการได้ผลผลิตที่มีคุณภาพแล้ว การนิเทศการศึกษายังเป็นการประสานความคิดเห็นและความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ช่วยนำวิธีการ เทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาเผยแพร่แก่ครู เพื่อให้ครูก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม และยังช่วยพัฒนาคุณภาพของบุคลากรและคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

กิจกรรมการนิเทศเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะกิจกรรมที่เหมาะสมจะเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของครูที่จะได้รับความช่วยเหลือในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูได้

กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris) ได้เสนอกิจกรรมนิเทศการศึกษาซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศได้พิจารณาเลือกใช้ตามโอกาสและความเหมาะสมไว้ 23 ประการดังต่อไปนี้

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการให้ความรู้ทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ และงานที่เน้นเกี่ยวกับครูเป็นรูปแบบของกิจกรรมที่ง่ายที่สุด คือใช้การฟัง - พูด ซึ่งเหมาะกับการถ่ายทอดความรู้และใช้ได้กับกลุ่มคนทุกขนาด
2. การบรรยายที่มีสื่อประกอบ (Visualized Lecturing) เป็นการบรรยายให้ความรู้โดยใช้สื่อวัสดุประกอบ ผู้บรรยายอาจใช้ สไลด์, แสงสี, กระดานชอล์ค, แผนภูมิประกอบ การบรรยายกิจกรรมนี้จะช่วยรวมความสนใจของครูในการฟังให้ดีขึ้น เหมาะกับการถ่ายทอดความรู้
3. การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม (Panel Presenting) การจัดประชุมสมาชิกกลุ่มใหญ่

อาจได้ผลมากขึ้น หากใช้ลักษณะการประชุมปรึกษาหารือ กิจกรรมนี้ประกอบด้วยผู้พูดหลายคนมาปฏิบัติสัมพันธ์กันในหัวข้อที่กำหนด ซึ่งอาจรวมไปถึงการให้ผู้พูดแต่ละคนเสนอเอกสารรายงานอย่างมีรูปแบบก่อสร้างในกลุ่ม ในการประชุมนี้ด้วย

4. การชมภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film or television) การใช้สื่อทัศนวัสดุ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์หรือวิดีโอ มีความสำคัญต่อการอบรมให้ความรู้ทางการศึกษา งานประชาสัมพันธ์ และงานประชาสัมพันธ์ ผู้นิเทศสามารถเลือกฉายเฉพาะตอนใดตอนที่ต้องการฉายซ้ำหรือหยุดฉายเมื่อต้องการได้ ลักษณะนี้ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประกอบกิจกรรมการนิเทศร่วมกับกิจกรรมบทบาทสมมติ และการอภิปราย ภาพยนตร์จะช่วยเปิดเผยสถานการณ์การสอนที่เป็นปัญหาเพื่อสร้างจุดสนใจในการอภิปรายกลุ่ม

5. การฟังเทป, วิทยุหรือจานเสียง (Listening to tape, radio or recording) เป็นกิจกรรมการใช้การบันทึกเสียงเสนอความคิดเห็นก่อนหน้า ๆ หรือหลายคนเพื่อช่วยพัฒนาความเข้าใจหรือทักษะ เช่น ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ทางอ้อมเพื่อให้ครูเข้าใจพฤติกรรมของคนในชั้นเรียน

6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipment) เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยในการอบรมให้ความรู้ทางการศึกษาและช่วยพัฒนาวัสดุต่าง ๆ เช่น การจัดแสดงชุดหนังสือใหม่ เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวัสดุใหม่และช่วยพัฒนาคุณภาพหนังสือที่เลือกซื้อ

7. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Observing in Classroom) เป็นกิจกรรมการสังเกตการสอนของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มเพื่อวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูในชั้นเรียน เทคนิคในการสังเกตการสอนจะคล้ายคลึงกับเทคนิคการสาธิตการสอนและการเยี่ยมชั้นเรียน ในการสังเกตการสอนอาจใช้เครื่องมือบางอย่างเพื่อให้คล่องตัวขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบันทึกเหตุการณ์

8. การสาธิต (Demonstrating) เป็นการเสนอลำดับเหตุการณ์ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนกลุ่มหนึ่งได้ชม การสาธิตนั้นจะเน้นส่วนที่สำคัญที่สุดและจะเกิดประสิทธิผลที่สุดเมื่อผู้ชมใช้กระบวนการสังเกตอย่างมีระบบ และมีกิจกรรมอื่น ๆ ตามมา เช่น การอภิปราย การฉายวิดีโอเทป

9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviewing) ใช้เมื่อต้องการ

ข้อมูลรายบุคคล รวบรวมความคิดเห็น ทักษะ การสัมภาษณ์แบบนี้จะมีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า มีการวางแผน และการจัดลำดับรวมทั้งบันทึกข้อมูลอย่างมีระบบ

10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมแบบที่มีโครงสร้าง อาจใช้ภายหลังการสังเกตการสอนในชั้นเรียน กิจกรรมนี้มีคุณค่าสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมในชั้นเรียนของครู และจะช่วยลดความวิตกกังวลและความตึงเครียดของครูภายหลังการสังเกตการสอน

11. การสัมภาษณ์ทางอ้อม (Non-directive interviewing) เป็นการรับรู้ความคิดเห็นและความรู้สึกของครู โดยการอภิปรายการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นจุดสำคัญของกิจกรรมนี้ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีครูเป็นศูนย์กลาง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความสนใจของครู

12. การอภิปราย (Discussion) เป็นการปฏิสัมพันธ์ทางวาจา ของคนกลุ่มเล็ก ๆ การอภิปรายจะเป็นการช่วยกระตุ้นการแก้ไขความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ การอภิปรายเมื่อเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ้งยากซับซ้อนมักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทสมมติ ภาพยนตร์ การอ่าน การวิจัย การสาธิต และการบรรยาย

13. การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมการนิเทศที่ใช้กันทั่วไป ได้มีการพัฒนาห้องสมุดวิชาชีพอ่างกว้างขวางเพื่อส่งเสริมการอ่านในหมู่ครู ได้มีการพัฒนากิจกรรมการอ่านเพื่อช่วยในการอบรมให้ความรู้ทางการศึกษา

14. การวิเคราะห์ข้อมูลการคิดคำนวณ (Analyzing and Calculating) เป็นกิจกรรมที่เพิ่มความสำคัญขึ้นเมื่อเกิดความต้องการการประเมินผล โครงการอย่างเป็นระบบ หรือการจัดทำบัญชีทางการศึกษา ทักษะของการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำให้ได้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์

15. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่ใช้สร้างความคิดพื้นฐาน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการพูดแนะนำในเชิงสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมกลุ่มที่สมาชิกแต่ละคนจะพูดแสดงความคิดเห็นออกมาโดยไม่มีการอภิปราย, การวิจารณ์หรือการวิเคราะห์

16. การบันทึกวิดีโอเทปและการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) กิจกรรมนี้เป็นการใช้ภาพที่มองเห็นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการอบรม ให้ความรู้ทางการศึกษา หรืองานประชาสัมพันธ์ การใช้วิดีโอเทปมีประโยชน์มากเมื่อต้องมีการ

วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญซึ่งต้องใช้ข้อมูลทางคำภาพและเสียง

17. การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and Testing) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบ การทดสอบปฏิบัติการ การวัดระดับและวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ข้อมูลในสถานการณ์ต่าง ๆ

18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz-session) เป็นกิจกรรมของคนกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งอภิปรายกันในหัวข้อที่จำเพาะเจาะจง ให้โอกาสผู้ประชุมได้แสดงความคิดเห็นต่อหัวข้อที่ใช้ประชุมเต็มที่

19. การศึกษานอกสถานที่ (Field trip) เป็นการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ครูได้เห็นการดำเนินงานบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพของเขา เช่น การไปเยี่ยมชมโรงเรียนในชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ไปต่างประเทศ เป็นต้น แต่กิจกรรมนี้ไม่ได้เป็นการไปเยี่ยมชมเพื่อสังเกตการสอนของโรงเรียนอื่น

20. การเยี่ยมเยียน (Intervisiting) เป็นการไปเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการปฏิบัติงานของครู การไปเยี่ยมนี้อาจกระทำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคนกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้ กิจกรรมนี้แตกต่างจากการสาธิตที่ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าของครูบ้างเล็กน้อย และที่สำคัญที่สุดผู้เยี่ยมชมจะได้เห็นภาพที่ใกล้เคียงของจริงที่สุด

21. บทบาทสมมติ (Role-playing) บางครั้งเป็นการใช้บทบาทในสังคม มีประโยชน์ในการเรียนรู้และวิเคราะห์ความรู้สึก ในทางการศึกษาได้มีการพัฒนากิจกรรมนี้มาจากบทบาทในสังคมและกลายมาเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งในการปฏิบัติจริง ปัญหาของครูจะได้รับการนำมาเขียนโครงการ โดยใช้บทบาทสมมติ

22. การเขียน (Writing) แม้กิจกรรมนี้จะใช้กันแพร่หลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวารสารการนิเทศและการอบรมให้ความรู้ทางการศึกษา กิจกรรมนี้เป็นที่ข้องการในงานนิเทศแทบทุกชนิด เป็นศูนย์กลางของระบบการสื่อสารของโรงเรียน

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided Practice) เป็นการจัดกิจกรรมของแต่ละบุคคลหรือคนกลุ่มเล็ก ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการสัมภาษณ์ซึ่งเน้นที่การกระทำมากกว่าการพูด ในการปฏิบัติงานนิเทศจะใช้เทคนิคนี้แต่ก็ไม่เสมอไปอาจเป็นการดำเนินการของแต่ละคน ด้วยการใช้

กำหนดกิจกรรมจากเนื้อหาหรือบทความที่ศึกษา (Harris 1975:71-87)

ส่วนชาดูชัย อัจฉินสมาจาร เห็นว่า การนิเทศการศึกษาจะก่อให้เกิดความร่วมมือจากครูในด้านการวางแผนที่เป็นระบบและการใช้เทคนิคหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เขาได้แบ่งกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเอาไว้ 5 ประการ คือ

1. การสังเกตการสอนหรือการเยี่ยมเยียนชั้นเรียน เป็นเทคนิคที่ได้ผลเป็นอย่างมากในการนิเทศการศึกษา การเยี่ยมเยียนชั้นเรียนเป็นการติดตามผลของการสังเกตการสอน จุดที่จะให้ความสนใจ ก็คือ พัฒนาการของบทเรียน ไม่ใช่ตัวครูหรือจุดอ่อนของครู เพราะมันเป็นผลต่อความเจริญงอกงามและการปรับปรุงครู
2. การสาธิตการสอน เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจูงใจต่อความเจริญงอกงามทางวิชาชีพของครู และก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ครู ผู้นิเทศหรือครูที่มีประสบการณ์ในการสอนจะเป็นผู้สาธิตการสอนให้ครูอื่น ๆ ดู
3. การเยี่ยมเยียนเพื่อสังเกตการสอน หมายถึง การไปสังเกตการสอนของครูคนอื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อความเจริญงอกงามของครูและมีประโยชน์ต่อการสอนของครู
4. การศึกษาเป็นหมู่คณะหรือการประชุมปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาศึกษาสภาพการเรียนการสอนในลักษณะต่าง ๆ เช่น ปัญหาการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก เพราะการมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกคนช่วยก่อให้เกิดการปรับปรุงความร่วมมือในการทำงาน
5. การประชุม การประชุมจะมีลักษณะเป็นทางการ เพราะมีการวางแผนล่วงหน้า และมีลักษณะไม่เป็นทางการ เพราะบรรยากาศระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมจะมีลักษณะของความเป็นมิตร การประชุมจะมีประโยชน์ถ้าสมาชิกในหมู่คณะมีความสัมพันธ์อันดี ให้ความร่วมมือและร่วมกันปฏิบัติงาน (ชาดูชัย อัจฉินสมาจาร 2525 : 47 - 65)

จากรายละเอียดเรื่องกิจกรรมการนิเทศศึกษาคงกล่าว อาจสรุปได้ว่ากิจกรรมการนิเทศการศึกษา คือ เครื่องมือหรือวิธีการที่จะทำให้งานนิเทศศึกษามุ่งบรรลุจุดหมายของการนิเทศการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น กิจกรรมการนิเทศ

จะประกอบไปด้วย การสังเกต การสอน การสาธิตการสอน การเยี่ยมเยียนชั้นเรียน การประชุม การบรรยาย การอภิปราย การใช้สื่อวัสดุ การสัมภาษณ์ บทบาทสมมติ การเขียนและประชุมปรึกษาหารือ การจัดทัศนศึกษา และการศึกษาต่อ เป็นต้น

กิจกรรมการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนจะเป็นไปอย่างใดมด ต้องอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ในการที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพของครูในโรงเรียน กิจกรรมเหล่านี้หากจะกล่าวโดยทั่วไปก็คือวิธีการให้การศึกษแก่ครูในระหว่างประจำการ (In - service Training) นั้นเอง (พจนานุกรม 2524 : 210) กวินน์ เจ ไมเนอร์ (Gwynn J. Minor) ได้แบ่งกิจกรรมการนิเทศการสอนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การนิเทศเป็นรายบุคคล (Individual Services) และการนิเทศเป็นกลุ่ม (Group devices or Group Techniques) ซึ่ง 2 ลักษณะประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ กันดังนี้

1. การนิเทศเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยกิจกรรม

1.1 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Classroom Observation) เป็นวิธีการที่ใช้ในการนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอน โดยมีการอภิปรายร่วมกันหลังจากการสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนอาจจะบอกล่วงหน้าหรือไม่ก็แล้วแต่การปฏิบัติการแต่ละแห่ง บางครั้งครูอาจจะเชิญผู้นิเทศการสอนมาเยี่ยมชั้นเรียนก็ได้

1.2 การทดลองในห้องเรียน (Classroom Experimentation) ในการทดลองนั้น ครูจะได้พัฒนาเทคนิค วิธีการ และวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการสอน การทดลองจะเป็นการประเมินผลงานของนักเรียนและประสิทธิภาพการทำงานของครู

1.3 การปรึกษาหารือ (Conference) เป็นวิธีนิเทศโดยตรงกับครูแต่ละคน ผู้นิเทศการสอนควรศึกษาคำผลการ เยี่ยมเยียนครูและใช้การปรึกษาหารือกับครู เพื่อให้ครูสบายใจ และช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น

1.4 การพาครูไปเยี่ยมเยียนและสังเกตการสอน (Intervisitation or Observation) เป็นวิธีการที่มีค่ากับครูหลายประการ คือ ครูจะได้เห็นวิธีสอนและอุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ สังเกตการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ได้เห็นครูที่สอนดี ๆ และประสบความสำเร็จ ควรมีการ

กำหนดจุดมุ่งหมายของการไปเยี่ยมแต่ละครั้ง ให้แน่นอนและมีการติดตามผล โดยปรึกษาหารือและอภิปรายการดำเนินการที่ได้เห็นมา

1.5 การเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอน (Selection of Materials for Teaching) ครูมีแนวโน้มที่จะเจริญงอกงามขึ้นถ้ามีโอกาสเลือกแบบเรียนและอุปกรณ์การสอนเอง ผู้นิเทศการสอนมีหน้าที่ช่วยกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมในการเลือก ครูจะมีโอกาสใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเทคนิคการสอนของเขามากที่สุด

1.6 การประเมินผลตนเอง (Self - Evaluation) เป็นวิธีการตรวจสอบการทำงานของครู โดยให้ครูประเมินตนเองจากงานและกิจกรรมที่ตนปฏิบัติอยู่ หรืออาจให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นด้วยก็ได้

2. การนิเทศเป็นกลุ่ม

2.1 การจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มทำงาน (Committee) การจัดตั้งกรรมการกลุ่มขนาดเล็กเพื่อศึกษาความจริงในกลุ่มขนาดใหญ่ มีประโยชน์มากเมื่ออยากทราบข้อมูลต่าง ๆ หรือ ดำเนินโครงการเฉพาะเรื่อง และนำผลมารายงานให้คณะครูทราบ

2.2 กลุ่มศึกษาวิชาการ (Course Work) หมายถึงการที่ครูไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาที่สอน เพราะเมื่อครูมีความรู้เพิ่มขึ้นย่อมสามารถปรับปรุงการทำงานและการสอนดีขึ้น

2.3 ห้องปฏิบัติการหลักสูตร (Curriculum Laboratory) เป็นศูนย์กลางที่จะรวบรวมวัสดุอุปกรณ์และหนังสือคู่มือ แบบเรียนต่าง ๆ เป็นแหล่งวิทยาการและกระสุนการทำงานในวิชาชีพครู

2.4 การอ่านเฉพาะเรื่อง (Direct Reading) เป็นการแนะนำและส่งเสริมให้ครูอ่านบทความสั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสอนของตน ซึ่งอาจมีการเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ ครูจะได้รับการส่งเสริมและแนะนำให้อ่านตามความต้องการและความสนใจของแต่ละคนในการปรับปรุงจุดอ่อนหรือความรู้ที่ตนขาดไป

2.5 การสาธิตการสอน (Demonstration teaching) เป็นการแสดงวิธีสอนที่ดีให้ครูคนใดคนหนึ่งหรือครูเป็นกลุ่มดู การสาธิตการสอนที่ดีจะต้องเตรียมการอย่างรอบคอบมีความมุ่งหมายที่แน่นอน ให้โอกาสครูได้เห็นวิธีการสอนใหม่ ๆ ครูต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสาธิตก่อน มีการจัดบันทึกอย่างระมัดระวัง และมีการอภิปรายการสอนร่วมกับครูอื่น ๆ และผู้สาธิตภายหลังการสาธิตแล้ว

2.6 การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip) เป็นการเพิ่มประสบการณ์ตรงให้แก่ครูมากที่สุด ในการไปเยี่ยมชมสถานศึกษา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ นอกชุมชน ครูควรศึกษาและประเมินผลแต่ละครั้งของการไปศึกษานอกสถานที่

2.7 การฟังคำบรรยาย (Institutes and Lectures) เป็นการจัดเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษให้ครูฟังเฉพาะเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจวิธีการสอนใหม่ ๆ

2.8 การอภิปราย (Panel or Forum Discussion) เป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการให้การศึกษาแก่ครู โดยความเชื่อว่าทุก ๆ คนต้องการได้รับการยกย่อง ขอมรับจากบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น ในการจัดอภิปราย ครูจะต้องเตรียมการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ก่อน เป็นการกระตุ้นให้ครูค้นคว้า ขวนขวายเพื่อแสดงความคิดและความสามารถของตนเอง

2.9 ห้องสมุดเฉพาะวิชา (Professional Libraries) เป็นที่รวมวารสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เลือกไว้เพื่อความเจริญ และการปรับปรุงของครู ครูควรมีอิสระที่จะมาใช้ด้วยตนเองตลอดเวลา นำหนังสือและวัสดุออกไปได้ตามความต้องการ มีที่ประชุมย่อย ๆ หรือที่ปรึกษาหารือกันได้อย่างสะดวกสบาย

2.10 องค์การวิชาชีพและการประชุมทางวิชาชีพ (Professional Organization and Meeting) เป็นการจัดตั้งกลุ่มขึ้นตามความสนใจของคนกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน เช่น การจัดประชุมเกี่ยวกับปัญหาและแผนงานการปรับปรุงการสอนรวมทั้งเรื่องอื่น ๆ นอกจากจะมีคุณค่าทางวิชาการแล้ว ยังมีคุณค่าทางสังคมของครูด้วย

2.11 ป้ายนิเทศ (Supervisory Bulletins) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรทราบถึงแผนงานและโครงการใหม่ ๆ ตลอดจนวัสดุและอุปกรณ์ใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมาย

อื่น ๆ อีกเช่น ทำให้ชุมชนเข้าใจงานของโรงเรียน โครงการความก้าวหน้าของโรงเรียน

2.12 การประชุมครู (Teachers Meeting) เป็นการจัดการพบปะของ
กลุ่มบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นทางการเพื่อกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวาระการ
ประชุมซึ่งเป็นที่ต้องแจ้งล่วงหน้าเป็นแนวทางในการประชุม

2.13 การประชุมกลุ่มหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop or Group
Conference) เป็นการพบปะกันระหว่างบุคลากรซึ่งอาจจัดเป็นกลุ่มย่อย ๆ เช่น คณะกรรมการ
กลุ่มศึกษา โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ลงมือปฏิบัติงานแก้ปัญหาที่ร่วมกันจริง ๆ แทนการนั่งฟังเพียง
อย่างเดียว มีประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาที่ร่วมกันของครู (Minor 1961:
326 - 344)

นอกจากนี้ พันธุ์ หันนาคินทร ยังได้เสนอกิจกรรมที่ผู้นำเทศาจะจัดทำในการนิเทศ
การสอนอีก 6 ประการ คือ

1. การจัดประชุมชี้แจง หรืออภิปรายในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
 2. หาทางให้ครูได้อ่านนิตยสารทางวิชาการ
 3. สนับสนุนให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ
เรียนการสอนและการวัดผล
 4. สนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action research) ซึ่งหมายถึงการ
ค้นคว้าหาความเป็นไปของงานที่ได้กระทำไปแล้ว ความจริงที่ได้พบย่อมจะนำไปสู่การรู้จักตัวเอง
ดีขึ้น และย่อมจะเป็นรากฐานในการที่จะปรับตัวเองหรือการทำงาน
 5. การสาธิตการสอน อาจกระทำโดยผู้นำนิเทศในโรงเรียนนั้นหรืออาจจะเชิญ
วิทยากรจากที่อื่น ๆ ก็ได้
 6. การไปดูการสอนของครูในโอกาสอันควร โดยเฉพาะครูใหม่ ควรจะเริ่มดู
การสอนของครูตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงสิ้นสุดขบวนการสอนในช่วงเวลานั้น ๆ
- (พันธุ์ หันนาคินทร 2524 : 210 - 211)

ส่วนเสาวภา เขาวนซ์ลากร ได้ทำการวิจัยพบว่า กิจกรรมหลักที่เหมาะสมกับงาน
นิเทศภายในโรงเรียน คือการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุม
ปรึกษาหารือ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การให้คำแนะนำ การพบปะสังสรรค์และการจัด

นิทรรศการ (เสาวภา เขาวนัชลากร 2525 : 245 - 246) และ นิวัตร นาคะเวช ศึกษาพบว่า กิจกรรมที่สอดคล้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน หรือ การนิเทศการสอน คือ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การใช้เอกสาร ให้ความรู้ การอภิปราย การให้ครูเสนอข่าวสารและบทความ การจัดทัศนศึกษา การฝึกอบรม การสัมมนา การสาธิต การสังเกต การสอน การสัมภาษณ์ การจัดนิทรรศการ การสมาคมและ สันทนาการ การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ การทดสอบและการวิจัย(นิวัตร นาคะเวช 2528 : จ).

จากทัศนะของนักการศึกษาและผลงานของงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมที่เหมาะสมกับการนิเทศการสอน ประกอบไปด้วย การสังเกต การสอน การปรึกษาหารือ การพาครูไปเยี่ยมเยียนและสังเกตการสอน การจัดตั้งกลุ่มทำงาน การจัดห้อง ปฏิบัติการหลักสูตร การสาธิตการสอน การประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอภิปราย การฟังคำบรรยาย การศึกษานอกสถานที่ การสัมมนา การจัดเอกสารให้ความรู้ การทดสอบ การจัดนิทรรศการ และการพบปะสังสรรค์ ซึ่งกิจกรรมการนิเทศการสอนเหล่านี้จะเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น แต่ความสำเร็จของการปฏิบัตินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจช่วยกันปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูง เท่าที่ความสามารถของคณะครูในโรงเรียนและผู้นิเทศจะอำนวยให้เป็นไปได้

การจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งซึ่งมีความสำคัญยิ่งของการจัดการ เรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทต่อความเป็นอยู่ของคนไทยมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นค่านิยม เมือง เศรษฐกิจ การค้า สังคม การศึกษา ฯลฯ ดังที่พวงเพ็ญ อินทรประวิติ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของภาษาอังกฤษที่มีต่อคนไทยไว้ 3 ด้าน คือ 1) ในทางวิชาการ 2) ในค่านิยมคือ ค่าขาย การศึกษา วัฒนธรรม ตลอดจนทางการเมือง และ 3) ในค่านิยมประจำวันของคนไทยเองในเมืองไทย (พวงเพ็ญ อินทรประวิติ 2520 : 4) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา ได้จัดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2503 (กระทรวงศึกษาธิการ 2511 : 10) และเมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2521 หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ผลที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ เกิดปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้นมากมาย จากความไม่พร้อมด้านต่าง ๆ และจำนวนนักเรียนที่มากขึ้นไป (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2523 : 28 - 29) ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น จะขอเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. ความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ
2. จุดมุ่งหมายในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
3. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. ปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและความต้องการ เกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ

ปัจจุบันสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการแพร่ขยายของเทคโนโลยี ตลอดจนวิทยาการซึ่งค้นพบใหม่ ๆ มากมาย สิ่งที่เป็นสื่อกลางของการสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เหล่านั้น คือ ภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากลที่ผู้คนทั่วโลกสามารถใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่คู่กันที่สุดภาษาหนึ่งในโลก

(Wolf and Aurner 1974 : 8) สำหรับประเทศไทยนั้น ภาษาอังกฤษไต่ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ในฐานะเป็นภาษาสากลสำหรับใช้ติดต่อกันระหว่างนานาประเทศ เป็นกุญแจช่วยให้เข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ รอบตัว การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะการที่จะเรียนวิชาการอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางออกไปจำเป็นต้องอาศัยผู้รู้ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทั้งหลาย ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตลอดมา (กานดา ณ ถลาง 2515 : 56) ภาษาอังกฤษจึงเป็นวิชาภาษาต่างประเทศในกลุ่มวิชาเลือกที่ผู้เรียนเห็นว่าเป็นประโยชน์และเลือกเรียนมากที่สุด โดยเห็นได้จาก การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน นักเรียนไทยมีความเห็นว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์มากที่สุด ในกลุ่มอาเซียนอื่น ๆ (RELC 1972:13)

สรุปแล้ว ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอันเป็นสิ่งจำเป็นต่อการค้นคว้าหาความรู้ในระดับสูงขึ้นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ของโลกปัจจุบัน

ความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษ

เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้น ก็ย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน เพื่อวางไว้เป็นแนวทางในการจัดให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร คิด ฟงศัทย และ ศิขร แสงชนู ได้สรุปถึงความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไว้ดังนี้

1. มุ่งให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ว่าเป็นสื่อสำคัญในการติดต่อกับต่างประเทศ
2. เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายได้ คือ มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน
3. เพื่อให้เด็กสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นกุญแจในการค้นคว้าหาความรู้และเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไป

(คิด ฟงศัทย และ ศิขร แสงชนู 2515 : 2)

ส่วนกานดา ๗ ถกลาง กล่าวว่่า เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของการเรียนภาษาอังกฤษจากหลักสูตรทั้งหลายของกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นเป็นทำนองเดียวกันว่า เพื่อให้เด็กเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษาที่เป็นเครื่องมือของมวลวิชาการทั้งหลาย และเป็นเครื่องมือให้เรียนรู้ถึงโลกที่กว้างขวางออกไป ให้รู้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การหาวิชาความรู้ในชั้นสูงขึ้นไป เพื่อมิให้ละความตั้งใจในการหาความรู้ในศัวภาษาอังกฤษเองให้สูงขึ้นไปด้วย เพื่อส่งเสริมสติปัญญาในการค้นคว้าต่อไปทั้งในค่านภาษาและวรรณคดี กับทั้งให้เด็กแต่ละชั้นมีความสามารถใ้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของตนได้ตามระดับชั้นเรียนหรือระดับความรู้ของตน ส่วนความมุ่งหมายโดยเฉพาะลงไป ก็เป็นการกำหนดความรู้ในทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สูงขึ้นตามลำดับชั้น (กานดา ๗ ถกลาง 2515 : 7 - 8)

จากความมุ่งหมายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นการมุ่งให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงขึ้นไปได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น จะขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับจุดประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบเหตุผลดังกล่าวดังนี้

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองในค่านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการค้าองอาชีพ
3. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้นไป
4. เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการใ้หาความรู้และทักษะต่อไป
5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่นอันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

เนื่องจากนักเรียนอาจเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษามาได้ไม่เท่ากัน ดังนั้น ก่อนที่จะจัดให้นักเรียนได้เรียน จึงควรทดสอบผู้ที่เรียนเสียก่อน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแล้วจัดให้เรียนตามความเหมาะสม เพราะหลักสูตรนี้ ไม่จำเป็นต้องสอนประจำชั้น ม.1 - 2 - 3 และเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษปีที่ 1 - 2 - 3 เริ่มปีที่ 1 คือยังไม่มีความรู้เลย ดังนั้น ถ้านักเรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษมาแล้วมากพอ อาจให้เรียนหลักสูตรปีที่ 2 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก็ได้ และเรียนหลักสูตรปีที่ 3 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก็ได้ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็เลือกวิชาอื่นต่อไปให้ครบ ถ้าโรงเรียนสามารถจัดโครงการเรียน ใดหลายๆ โครงการ ก็ย่อมจะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ซึ่งอาจมีพื้นฐานความถนัด ความสามารถ และความต้องการความรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้ต่างกัน

ในการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษนี้ ได้จัดไว้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนต่าง ๆ กัน ดังนี้

1. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก
2. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษทั่วไป เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ
3. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษทั่วไป และฝึกทักษะบางอย่างเพื่อเรียนวิชาอาชีพบางสาขาต่อไป เช่น เลขานุการ ช่างทอ มัคคุเทศก์ ฯลฯ
4. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน สำหรับอ่านข้อความง่าย ๆ เช่น ป้ายคำสั่ง คำแนะนำ วิถีชีวิตหรือวิถีปฏิบัติง่าย ๆ ที่ติดมากับเครื่องมือ สิ่งของเครื่องใช้ การนับจำนวน ประโยคง่าย ๆ ที่ใช้มากในภาษาพูด

โครงสร้าง

ปีที่ 1	อ 011	วิชาหลัก 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
	อ 012	วิชาหลัก 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
	อ 021	วิชาเสริมทักษะ 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 022	วิชาเสริมทักษะ 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ปีที่ 2	อ 013	วิชาหลัก 3	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
	อ 014	วิชาหลัก 4	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
	อ 023	วิชาเสริมทักษะ 3	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 024	วิชาเสริมทักษะ 4	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 031	วิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 032	วิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ปีที่ 3	อ 015	วิชาหลัก 5	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
	อ 016	วิชาหลัก 6	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
	อ 033	วิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น 3	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 034	วิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น 4	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 041	วิชาทักษะฟัง - พูด 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 042	วิชาทักษะฟัง - พูด 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 051	วิชาทักษะอ่าน 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 052	วิชาทักษะอ่าน 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 061	วิชาทักษะเขียน 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
	อ 062	วิชาทักษะเขียน 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

(กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 21 - 28)

ปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทย ยังไม่ประสบความสำเร็จ และไม่เป็นที่น่าสนใจตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความสำคัญของภาษาจากรายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในเอเชีย ณ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี ค.ศ. 1971 พบว่า การเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยทั้ง 4 ทักษะ ไม่คุ้มค่ากับเวลาและเงินทองที่เสียไป โดยมีเพียง 5% เท่านั้นที่เข้าใจภาษาอังกฤษได้ เมื่อออกจากสถานศึกษา (UNESCO : n.d. อ้างใน กฤษณา วัฒนรงค์ 2523 : 3) ส่วนของวางแผนการศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมสัมมนาเรื่องปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กไทย ได้สรุปผลของการสัมมนาว่า ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเริ่มเรียนชั้นใด แต่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน วิธีการสอน อุปกรณ์ จำนวนนักเรียนในชั้น และความต้องการทาง เศรษฐกิจและสังคม การสอนจะได้ผลจะต้องประกอบด้วย หลักสูตรที่ ครูดี อุปกรณ์พร้อม และวิธีสอนดี (กองวางแผนการศึกษา 2514 : 10 - 11)

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่ประสบความสำเร็จไว้หลายประการ ดังนี้

พวงเพ็ญ อินทรประวัติ ได้สรุป ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในเมืองไทยว่า มีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ซึ่งความรู้ยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่ชำนาญการสอนและการเตรียมการสอน ไม่เข้าใจโครงสร้างของหนังสือแบบเรียน ตีความสัการแปลในเวลาสอน ไม่มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขณะที่ตัวนักเรียนก็มีปัญหาด้านความสนใจในการเรียนน้อยมาก พื้นความรู้อ่อนเกินไปและไม่เชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมากเกินไปทำให้การสอนไม่เกิดผล (พวงเพ็ญ อินทรประวัติ 2521 : 72 - 80) ส่วนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาว่า ครูจำนวนมากยังขาดความเข้าใจหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การใช้หนังสือ และการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินผล การเรียนเป็นพฤติกรรม นอกจากนี้ ครูส่วนใหญ่ยังนิยมวิธีสอนแบบเก่า คือ ยึดหนังสือเรียนเป็นหลักและใช้ครูเป็นศูนย์กลางการเรียน ครูมักใช้ภาษาไทยเป็นสื่อการสอน ทำให้นักเรียนขาดการฝึกฝนทักษะ การฟัง พูด เพื่อใช้สื่อสาร โอกาสที่นักเรียนจะใช้สติปัญญาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองแทบจะไม่มีเลย (หน่วยศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. : เอกสารโรเนียว)

สำอังก์ หิริญฺรณะ พินช ไคสรูปสภาพและปัญหาในการ สอนภาษาอังกฤษระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นไว้ว่า

1. นักเรียนมีพื้นความรู้ภาษาอังกฤษไม่เท่ากัน ตามหลักสูตรการศึกษาปี 2521
ภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกทั้งในระดับประถมและมัธยม คั้งนั้น ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อาจมีทั้ง
นักเรียนที่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 6 ปี หรือ 2 ปี หรือยังไม่เคยเรียนเลย ทำให้ครู
ผู้สอนภาษาอังกฤษประสบปัญหาในการดูแลสอนนักเรียนที่ต่างระดับมาก สื่อการเรียนที่ตีและสมบูรณ์
จะต้องยืดหยุ่นพอที่จะช่วยครูแก้ปัญหาเรื่องนี้

2. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนมีมากเกินไป ตามมาตรฐานสากลในแต่ละห้องเรียน
ควรมีนักเรียนเพียง 20 - 25 คน แต่ในประเทศไทยส่วนใหญ่จำนวนนักเรียนต่อห้องจะมีประมาณ
40 - 50 คน ทำให้ความสนใจและเวลาที่ครูจะให้แก่นักเรียนย่อมมีน้อย ทำให้นักเรียนมีโอกาส
ฝึกน้อยตามไปค้าย

3. ครูมักยึดหลักครูเป็นศูนย์กลางของการเรียน ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกน้อย
นักเรียนต้องเรียนทุกอย่างไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่คำนึงถึงความถนัดของผู้เรียน ทำให้เกิดความ
เบื่อหน่าย

4. รูปแบบสื่อการเรียนที่มีอยู่ ไม่เอื้อต่อการฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง รู้จัก
รับผิดชอบ มีวินัย ซื่อสัตย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

(สำอังก์ หิริญฺรณะ พินช 2524 : 46 - 47)

ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเห็นได้เด่นชัดขึ้นจากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ
คั้งต่อไปนี้

บุปผชาติ เฟ่งพินิจ ไควิจัยและสรุปปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษไว้ว่า

1. ปัญหาทั่ว ๆ ไป ที่ครูส่วนใหญ่ประสบอยู่ คือนักเรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษ
นอกโรงเรียน
2. พื้นความรู้ทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นหนึ่ง ๆ อยู่ในระดับต่างกันมากและต่ำมาก
3. หนังสือเรียนมีไม่มากพอ บางเล่มบรรจุเนื้อหามากเกินไป

4. ชาติอุปกรณที่จำเป็นในการฝึกทักษะการใช้ภาษา หนังสือประกอบการค้นคว้ามีน้อย
5. ครูขาดความมั่นใจในการสร้างแบบทดสอบและวิเคราะห์ข้อสอบไม่เป็น
(บุปผชาติ เฟ่งพิณิจ 2512 : 103)

สาเหตุของปัญหาข้างต้น อาจพบจากผลการวิจัยของ กานคา ณ ถลาง ซึ่งปรากฏผลว่า ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้ทรงคุณวุฒิไม่เพียงพอ เด็กไม่สนใจภาษาอังกฤษเพราะมองไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องเรียน ผู้บริหารไม่สนับสนุนในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การสอน (กานคา ณ ถลาง 2515 : 10 - 20) ขณะที่ ปรียา หงษ์นาค ศึกษาพบว่า ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกิดจากการที่ครูไม่เตรียมการสอน ไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ไม่จัดกิจกรรมในการสอน ไม่ฝึกทักษะให้นักเรียน ขณะที่นักเรียนนั้นความรู้เดิมไม่ดีและขาดการเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ (ปรียา หงษ์นาค 2516 : 40 - 48) ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ สังเวียน สฤษดิ์กุล ที่กล่าวว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษมีได้เน้นกำหนดแน่นอนลงไปทั้ง ๕ ทักษะ พร้อม ๆ กัน คือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน และครูส่วนมากยังขาดความสามารถในการสอนทักษะต่าง ๆ ในค่านักเรียนนั้น ความสามารถพื้นฐานในการเรียนภาษาอังกฤษยังไม่ดีพอ (สังเวียน สฤษดิ์กุล 2521 : 3 - 4)

นอกจากนี้ อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยากุล สรุปปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า โรงเรียนบางแห่งไม่สอนให้เด็กพูด สอนแต่อ่าน แปลและไวยากรณ์ เด็กจึงพูดไม่ได้ ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับการสอนทักษะต่าง ๆ และยังให้ความสนใจต่ออุปกรณ์น้อย เพราะเห็นว่าจะทำให้การสอนช้าไม่ทันตามหลักสูตรกำหนด ปัญหาค่าน้ำหนักนักเรียน ครูไม่สามารถเอาใจใส่ได้ทั่วถึงเพราะเด็กเด็กในแต่ละห้องมีมากเกินไป (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 49 - 51) ส่วนวันทนีย์ ปกร โณคม และเพ็ญศรี กิสกะประกาย ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูส่วนมากเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นบางส่วน และบางคนไม่เคยทราบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีอย่างไรบ้าง ส่วนสาเหตุที่ทำให้การสอนไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย คือ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ต่างกันมาก (วันทนีย์ ปกร โณคม และเพ็ญศรี กิสกะประกาย 2521 : 29 - 31)

และปัญหาของการสอนภาษาอังกฤษยิ่งเห็นได้ชัดเจนนยิ่งขึ้นเมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2521 ดังที่ศรีวิชัย สุวรรณภักดี ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและพบว่า

1. ในค่านิยมเกี่ยวกับครู เนื่องจากครูมีความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไม่แน่นยำพอ ครูขาดความพร้อมที่จะสอน ไม่มีการเตรียมบทเรียน ครูขาดความรู้ทางด้านวิธีสอน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่สนใจศึกษาหลักสูตรและจุดมุ่งหมาย ไม่มีเวลาตรวจงานเพราะมีงานมากเกินไป ไม่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนและขาดการใช้จิตวิทยาในการสอน

2. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน พบว่า นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อครูและวิชาภาษาอังกฤษ จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีมากเกินไป นักเรียนไม่กล้าแสดงออกโดยเฉพาะทางการพูด นักเรียนขาดการสนับสนุนและช่วยเหลือจากที่บ้าน และนักเรียนไม่รู้จักช่วยตนเอง

3. ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน ลักษณะของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการสอนภาษาอังกฤษ เพราะมีเสียงรบกวน บางโรงเรียนขาดห้องสมุดและหนังสือประกอบอื่น ๆ ผู้บริหารบางโรงเรียนไม่เข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษดี

4. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือแบบเรียน เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 เพิ่งประกาศใช้และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกเรียนวิชาตามความถนัดและความสนใจ แต่ในวิชาภาษาอังกฤษ แบบเรียนที่ใช้ในชั้น ม.1 นั้นเขียนขึ้น เพื่อใช้กับเด็กที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร ขณะที่นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา ก็เคยเรียนภาษาอังกฤษมาบ้างแล้ว ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ก้าวหน้าแต่อย่างใด และมีปัญหาคำการพิมพ์แบบเรียนล่าช้าไม่ทันกับการเรียน ทำให้ครูไม่มีเวลาเตรียมตัว (ศรีวิชัย สุวรรณภักดี 2522 : 78 - 79)

ต่อมา วฑานีย์ สุขพอดิ ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจจุดประสงค์ในการวัดผลประเมินผล มีปัญหาในการออกแบบทดสอบ ไม่ใช่วิธีสอนแบบใหม่ ใช้ภาษาไทยในชั้นเรียน ไม่จัดกิจกรรมการสอน และปัญหาสำคัญที่สุด คือ นักเรียนในชั้นมีมากเกินไป (วฑานีย์ สุขพอดิ 2524 : 42 - 48) และเมื่อ วลัยยา สุวรรณโชติ ทำการศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษเช่นกัน ก็พบว่าปัญหาของครู คือ ไม่มีหนังสือคู่มือครู หาเอกสารค้นคว้าเพิ่มเติมไม่ได้เมื่อเตรียมการสอน นอกจากนี้ยังมีปัญหาสภาพแวดล้อม วิธีสอน สื่อการสอน กิจกรรม ประเมินผล และครูไม่ทราบจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในรายวิชาที่สอนและไม่เข้าใจระเบียบประเมินผล (วัลลยา สุวรรณโชติ 2525 :

จากเอกสารและงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงปัญหาในการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 คึงกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษนั้นเกิดจากปัจจัย 3 ประการ
 คือ ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากตัวครู นักเรียน และส่วนสนับสนุนการสอนอื่น ๆ เช่น
 ผู้บริหาร สื่อการเรียนการสอน แบบเรียน ฯลฯ กล่าวคือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
 ตัวหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน ความรู้ในการใช้สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผลเพียงพอ
 ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลหรือบรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
 ภาษาอังกฤษได้ ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนเองนั้น เป็นเพราะนักเรียนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของ
 การเรียนภาษาอังกฤษ ไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการเรียนภาษาอังกฤษ รวมทั้งมี
 ความรู้พื้นฐานเดิมมาไม่คึงจึงทำให้ขาดความสนใจ ความกระตือรือร้นที่จะเรียนและค้นคว้าความรู้
 เพิ่มเติม นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมีมากเกินไป ทำให้ครูไม่อาจให้ความสนใจ
 ในการสอนและการฝึกทักษะได้ทั่วถึง ส่วนปัญหาที่เกิดจากปัจจัยสนับสนุนการสอนอื่น ๆ คือ การที่
 ผู้บริหารไม่สนใจและไม่สนับสนุนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเท่าที่ควร การจัดครูเข้าสอน
 ไม่เหมาะสม ไม่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาอบรมเพิ่มเติม ไม่ค่อยเอาใจใส่ค่านงบประมาณ
 ทำให้หมวดวิชาภาษาอังกฤษไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์การสอน ครูจึงไม่มีอุปกรณ์
 ที่เหมาะสมเพียงพอไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ
 และเกิดผลตามความมุ่งหมายเท่าที่ควร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและความต้องการการนิเทศ
การสอนของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะประสบผลสำเร็จได้ ย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ประกอบกัน เช่น องค์ประกอบด้านครูผู้สอน องค์ประกอบด้านหลักสูตรและสื่อการเรียน ตลอดจน องค์ประกอบด้านวิธีสอนและเทคนิค เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนั้น ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาท มากที่สุดใน การเรียนการสอน จึงต้องมีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ เยาวลักษณ์ บุญศิริ ได้เสนอข้อคิดเห็นว่า ปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษที่สุด ก็คือตัวครู ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตร บทเรียนและวิธีการสอนที่กำหนดไว้ได้ผล ตามจุดมุ่งหมาย (เยาวลักษณ์ บุญศิริ 2524 : 1)

จากทัศนะดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้น ครูจึงควร เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ดังที่ กานดา ณ ถลางได้กล่าวไว้ว่า ครูควรเป็น ผู้ที่มีความรู้ในทวิภาษาอังฤษดี และมีความรู้ในการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ เพราะจะทำให้การ สอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กานดา ณ ถลาง 2515 : 18) และอานา โชกิจิ ได้กล่าวไว้ใน ผลของการวิจัยว่า นักเรียนจะเรียนภาษาอังกฤษได้ดีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูผู้สอน เป็นส่วนใหญ่ คือ ครูจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการและความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีสอนต่าง ๆ (อานา โชกิจิ 2503 : 95)

สำหรับ ความรู้ความเข้าใจของครูภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผล นั้น ได้มีผู้กล่าวถึงไว้หลายทัศนะ ดังที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ ได้ให้ความเห็นว่า ครูภาษาอังกฤษ ที่ดีควร

1. รู้เรื่อง โครงสร้างภาษาอังกฤษอย่างดี อย่างน้อยที่สุดในเนื้อหาที่ตนเองสอน
2. รู้เรื่อง โครงสร้างภาษาไทยดี เพื่อใช้เปรียบเทียบกับ โครงสร้างภาษาอังกฤษที่สอน
3. ไม่ปะปนตัวสะกดกับการออกเสียง
4. ทราบวิธีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักเรียน
5. ใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดในเวลาสอน
6. รู้ว่าเรียนภาษากับวรรณคดีไม่เหมือนกัน

7. รู้จักวิธีใช้อุปกรณ์การสอน
8. รู้จักสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน
(สุโร พงษ์ทองเจริญ 2517 : 3 - 5)

ส่วนพวงเพ็ญ อินทรประวัติ ใ้ค่างเกณฑ์เกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษว่า ควรประกอบไปด้วย บุคลิกของครูและทัศนคติส่วนตัว เทคนิคการสอนและความรู้ด้านภาษาอังกฤษ (พวงเพ็ญ อินทรประวัติ 2521 : 10 - 60) ในขณะที่ เยาวลักษณ์ บุญศิริ เห็นว่า ครูภาษาอังกฤษมีความรู้ความเข้าใจในกฎเกณฑ์และธรรมชาติของภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษทั้งในค่าน ฟัง พูด อ่าน และเขียน และมีความรู้ความเข้าใจในด้านจิตวิทยาการเรียนรู การสอนทักษะตลอดจนแนวทางของภาษาศาสตร์ ครูต้องหาโอกาสสร้างแรงจูงใจและ เสริมพลังใน การเรียนรวมทั้งต้องรับผิดชอบการ วัตถุประสงค์การเรียนอย่างเอาใจใส่และแม่นยำตามวัตถุประสงค์ (เยาวลักษณ์ บุญศิริ 2524 : 1 - 2)

ในค่านงานวิจัย สมศักดิ์ เจริญสุข ได้ศึกษาพบว่า สมรรถภาพที่ครูภาษาอังกฤษ จำเป็นต้องมีเรียงตามลำดับความสำคัญมี 12 ประการ ดังนี้

1. มีความรู้ด้านเนื้อหาและ โครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ
2. มีทักษะทางภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษทั้งค่านจุดหมาย หลักการและ โครงสร้าง
4. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิคและวิธีการสอนได้เหมาะสม
5. มีทัศนคติที่ดีต่อการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ
6. มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู
7. มีความรู้และความสามารถใช้จิตวิทยาทั่วไป และจิตวิทยาการเรียนรูภาษา
8. มีความรู้และความสามารถวัดผลประเมินผลการ เรียนการสอน
9. รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
10. มีความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมายและแผนการสอนเป็นเชิงพฤติกรรม
11. มีความสามารถในการใช้และผลิตสื่อการสอนหรือ สื่อที่ค้นพบต่าง ๆ
12. มีความสามารถในการนำความรู้ในวิชาชีพไปบริการ สังคม

(สมศักดิ์ เจริญสุข 2524 : ๑)

และซีรฟงศ์ แก่นอินทร์ ได้ทำการวิจัยพบว่า สมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษที่พึงปรารถนา 10 อันดับแรกเรียงลำดับตามลำดับความจำเป็น มีดังนี้ คือ

1. รู้และเข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษ
2. มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
3. ประพฤติตนให้เด็กเชื่อถือและไว้วางใจ
4. มั่นใจในการ สอนของตนและกล้าแสดงเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน
5. ศึกษาคู่มือครูและเนื้อหาการสอน
6. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป
7. สามารถออกเสียงคำศัพท์และรูปประโยคที่จำเป็นในการ เรียนการสอนได้อย่าง

ถูกต้องชัดเจน

8. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี
 9. มีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียด
 10. เอาใจใส่ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อน
- (ซีรฟงศ์ แก่นอินทร์ 2525 : จ)

จากแนวความคิดและผลการวิจัยข้างต้น กล่าวได้ว่า ในการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ซึ่งอาจสรุปเป็นค่านิยมใหญ่ ๆ ได้ 5 ค่านิยม ดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมหลักสูตร
2. ค่านิยมเนื้อหาวิชา
3. ค่านิยมวิธีการสอนและเทคนิคการสอน
4. ค่านิยมสื่อการเรียนการสอน
5. ค่านิยมการวัดผลและประเมินผล

เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น จะขอกล่าวถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจในค่านิยมต่าง ๆ และความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษในแต่ละค่านิยม ดังนี้

คานหลักสูตร

มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายประการ เช่น คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good) กล่าวว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตรในหมวดวิชาที่สำคัญ หรือ เป็นเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ท่องสอนที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กมีความรู้ชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อจะสามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป (Good 1959 : 149) และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 4) จากทัศนะดังกล่าวนี้พอสรุปได้ว่า หลักสูตร เป็นสิ่งกำหนดแนวทางและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่บ่งบอกกิจกรรม ประสบการณ์ที่จะจัดให้กับนักเรียนรวมไปถึงการสอนของครูด้วย

ดังนั้น หลักสูตร จึงมีความสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้ถ่องแท้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปในแนวทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็เช่นเดียวกัน ครูจะต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจชัดเจน เพื่อจะได้เตรียมการสอนได้ถูกต้อง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของหลักสูตร ดังที่ กานคา ณ ถลาง กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องบ่งบอกวิธีสอนที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการสอนที่ตั้งใจ เปรียบเสมือนกุญแจไขไปสู่วิธีสอนและการเตรียมการสอนของครู ครูจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายให้แจ่มชัดที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กวางไว้มตามหลักสูตร (กานคา ณ ถลาง 2519 : 20)

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าว กล่าวได้ว่า ครูมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจคานหลักสูตร แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ครูมักไม่เข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ดังที่ ศรีวิชัย สุวรรณภักดี กล่าวว่า ปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างหนึ่งนั้น เกิดจากการที่ครูไม่สนใจศึกษาหลักสูตรว่ามีจุดมุ่งหมายอย่างไรทำให้การสอนไม่มีหลักเกณฑ์ (ศรีวิชัย สุวรรณภักดี 2522 : 74 - 76) ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2521 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาว่า ครูจำนวนมากยังไม่เข้าใจหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การใช้หนังสือเรียน และการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนดสำหรับรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร (หน่วยศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. : เอกสาร โรเนียว)

แนวความคิดข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุจา เถาว์ลัย ที่พบว่าปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษส่วนหนึ่งนั้นเกิดจากตัวครูเอง คือ การที่ครูไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (รุจา เถาว์ลัย 2524 : 12) และ วันทนีย์ ปกร โดม และ เพ็ญศิริ คิสกะประกาย ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าในค่านหลักสูตร ครูบางส่วนไม่ทราบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีอย่างไรบ้าง และครูส่วนใหญ่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นบางส่วน (วันทนีย์ ปกร โดม และ เพ็ญศิริ คิสกะประกาย 2521 : 29 - 31)

จากปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ครูมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในค่านหลักสูตร หรือต้องการให้มีการนิเทศการสอนค่านหลักสูตรนั่นเอง ดังที่เสาวภา เขาวนซ์ลากร ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา และพบว่า งานนิเทศการศึกษาค่านหลักสูตรเป็นสิ่งที่สมควรจัดทำ (เสาวภา เขาวนซ์ลากร 2525 : 242 - 255) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ภิรมย์รัตน์ ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพบว่า ครูต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือในการให้ความรู้เรื่องหลักสูตร (อุทัย ภิรมย์รัตน์ 2511 : 19 - 23) และ สุนันทา กุรงค์พันธ์ วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษในเขตการศึกษา 12 ต้องการการนิเทศการสอนค่านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก (สุนันทา กุรงค์พันธ์ 2527 : จ)

ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอนค่านหลักสูตรจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ค่านเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และพึงประสงค์ในการสอน ดังที่ชัชชัย ชัยจิรฉายากุล ได้กล่าวว่า เนื้อหาสาระ คือ สิ่งที่ครูผู้สอนเลือกสรรและกำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายให้เหมาะกับระดับชั้นของผู้เรียน และเป็นตัวที่ช่วยให้ผู้สอนได้กำหนดวิธีและกิจกรรมการสอนได้เหมาะสม (ชัชชัย ชัยจิรฉายากุล 2527 : 114 - 115)

การปรับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่ วิจิตร วรุษบางกูร กาญจนา ศรีกาฬสินธ์และ

สุพิชญา ชีระกุล ใกล้เคียงว่า เมื่อหลักสูตรได้รับการพัฒนาสิ่งที่จะศึกษามา คือ การปรับปรุงเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะเนื้อหาวิชาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความรู้ในสาขาต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะมีความรู้เรื่องหลักสูตรและความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตัวเองกำลังทำการสอนอยู่เป็นอย่างดีแล้วก็ตาม การศึกษาค้นคว้าเคลื่อนไหวทางวิชาการในสาขาที่ตัวเองกำลังทำการสอนอยู่ ก็ยังนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น (วิจิตร วรคุณานุกร กานูจนา ศรีกาฬสินธุ์ และ สุพิชญา ชีระกุล 2524 : 13 - 14) ดังนั้น ครูภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนสอนอยู่เป็นอย่างดี และทันต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความเคลื่อนไหวทางวิชาการ

ในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังประสบปัญหาด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอยู่มาก ดังที่ พวงเพ็ญ อินทรประวัติก มีความเห็นว่า ครูบางคนยังมีความรู้ไม่ได้มาตรฐาน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาไม่แม่นยำแน่นแฟ้นเพียงพอ ได้รับการฝึกฝนมาไม่เพียงพอทำให้มีความรู้ ความชำนาญน้อย และครูส่วนใหญ่ยังขาดความกระตือรือร้น ไม่ชวนช่วยปรับปรุงตนเอง ไม่คอยแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ (พวงเพ็ญ อินทรประวัติก ม.ป.ป. : 72-76) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของศรีวิชัย สุวรรณหกิติ ที่กล่าวว่า "บางครั้งพบว่าไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับการที่ต้องสอนภาษาอังกฤษ จึงเป็นผลให้ครูขาดความมั่นใจในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษของตนเอง" (ศรีวิชัย สุวรรณหกิติ 2527 : 74 - 76) และจากการวิจัยของ อุทัย ภิรมย์รัตน์ ที่พบว่า ครูมีปัญหาด้านการค้นคว้าหาความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพราะขาดแคลนแหล่งวิทยากรต่าง ๆ จึงทำให้ไม่แน่ใจในหลักวิชาและเนื้อหาที่จะสอน (อุทัย ภิรมย์รัตน์ 2511 : 19 - 23)

จากปัญหาดังกล่าว สรุปได้ว่า ครูมีปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในค่านเนื้อหาวิชา ซึ่งผลส่งให้จัดการเรียนการสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือการรับความรู้ความเข้าใจค่านเนื้อหาวิชาจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังที่ จันตรี คุปตะวาทีน ใควิจัยเกี่ยวกับความคิดของครูสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ครูต้องการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาการต่าง ๆ สำหรับค้นคว้าเพิ่มเติม (จันตรี คุปตะวาทีน 2521 : 70) และธีรพงศ์ แก่นอินทร์ ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ครูต้องการเข้ารับอบรมทั้งในค่านเนื้อหาและวิธีสอนภาษาอังกฤษ (ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2524 : 79 - 80) ส่วน สุนันทา คุรงค์พันธุ์ วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษต้องการให้มีการนิเทศการสอนค่านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมาก

(สุนัทยา คุรงคพันธ์ 2527 : ๖) ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการนิเทศการสอน
 ด้านเนื้อหาวิชาจึงมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของ
 การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอน

วิธีการสอนและเทคนิคการสอน คือ สื่อกกลางที่ครูใช้ในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ
 ด้านเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ความวิฤตประสงค์ที่ตั้งใจ ดังที่ ปราณิ
 เถกิงพล และคณะ กล่าวว่า วิธีสอนคือ กุศโลบายหรือวิธีการแนะแนวการจัดการเรียนการสอน
 ที่จะทำให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดีที่สุดเป็นเสมือนสื่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (ปราณี
 เถกิงพล และคณะ 2524 : 27) วิธีการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนที่ครูผู้สอน
 จะต้องพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและระดับความสามารถของผู้เรียน
 ดังที่สังข์ อุทรานันท์ ใ้กล่าวไว้ว่า ในการเลือกวิธีสอนนั้น ผู้สอน ต้องเลือกให้เหมาะสมกับ
 ความสนใจหรือวัยของผู้เรียนด้วย โดยมีข้อคำนึงว่า ควรเลือกวิธีสอนที่เห็นว่าตนเองสามารถ
 จะทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีไ้มากที่สุด (สังข์ อุทรานันท์ 2525 : 65)
 ขณะที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ กล่าวว่า ครูควรพิจารณาหาเทคนิควิธีในการสอนให้เหมาะสม
 กับผู้เรียนและสภาพการเรียนการสอนโดยไม่จำกัดว่าจะสอนด้วยวิธีการอย่างไรก็ตามอย่างหนึ่ง
 เท่านั้น (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 98) เพราะปัญหาที่ว่าวิธีการใดเป็นวิธีการสอนที่ดีที่สุด
 นั้น ได้มีการอภิปรายและค้นคว้าวิธีการสอนกันอย่างกว้างขวางแล้ว แต่ก็ไม่อาจหาข้อยุติได้ว่า
 วิธีการสอนใดจะดีที่สุด (เขาวลัักษณ์ บุญศิริ 2524 : 1) .

ดังนั้น ครูจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนอย่างด่งแท้ เพื่อ
 ให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จจากมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ในปัจจุบัน
 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังคงเป็นปัญหาอยู่มากในด้านวิธีสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน ดังที่กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัด
 กระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปผลของการสัมมนาเรื่อง ปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศ
 แก่เด็กไทยว่า ปัญหาการสอนส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการสอน (กองวางแผนการศึกษา 2514 : 10-11)
 และ ศรีวิชัย สุวรรณภักดิ์ กล่าวว่า ครูขาดความรู้ทางด้านวิธีสอนที่ถูกต้อง และไม่สามาถนำวิธีการ
 สอนที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ได้ หรือนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง และครูขาดความมั่นใจในตัวเอง
 ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่แม่นยำในเนื้อหาวิชาหรือวิธีสอนแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนให้

ทักษะทั้ง 4 สัมพันธ์กัน กล่าวคือ ครูไม่กล้าแสดงออกเมื่อต้องสอนทักษะการฟังและพูดเพราะอายุที่จะต้องออกเสียงภาษาอังกฤษ เป็นเหตุให้นักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังและพูด (ศรีวิทย์ สุวรรณภักดิ์ 2522 : 74 - 76) คำกล่าวนี้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ สังเวียน สฤษดิ์กุล ที่กล่าวว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนมากนั้นแม้จะจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย แต่ในความเป็นจริงยังขาดความสามารถในการสอนทักษะต่าง ๆ จะเข้าใจแต่การสอนอ่านและไวยากรณ์ (สังเวียน สฤษดิ์กุล 2521 : 3 - 4) และยิ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ วรบุษ รัตนประสิทธิ์ ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการสอนในชั้นต่าง ๆ และความต้องการของครูภาษาอังกฤษ พบว่า ครูส่วนมากมีปัญหากับเกี่ยวกับวิธีสอน กล่าวคือ ครูส่วนมากไม่ได้รับการฝึกฝนมาสำหรับสอนภาษาอังกฤษ เพียงแต่มีความรู้เกี่ยวกับศัพทมูลวิทยาภาษาอังกฤษเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นจึงใช้วิธีสอนแบบที่ครูเป็นฝ่ายพูดและสอนไปคามหนังสือ นักเรียนมีหน้าที่รับฟังและท่องจำเท่านั้น (วรบุษ รัตนประสิทธิ์ 2503 : 19 - 23) และ อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยากุล ซึ่งศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ในชั้นวิธีสอนโรงเรียนบางแห่งไม่สอนให้เด็กพูด สอนแต่อ่าน แปล และไวยากรณ์ เด็กจึงพูดไม่ได้ (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 49 - 51)

จากปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเกิดจากความไม่รู้ความเข้าใจของครูด้านวิธีการสอน กล่าวได้ว่า ในการแก้ปัญหา ครูมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้ความเข้าใจด้านวิธีสอนเพิ่มเติม หรือต้องการ การนิเทศการสอนด้านวิธีสอน ดังที่ ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเพื่อปรับปรุงการสอนของครูภาษาอังกฤษ พบว่า ครูต้องการให้มีการอบรมวิธีสอนภาษาอังกฤษระยะสั้น ๆ จากศึกษานิเทศก์ (ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2525 : 79 - 80) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนันทา อรุณภักดิ์ ที่วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการ การนิเทศการสอนด้านวิธีสอนอยู่ในระดับมาก (สุนันทา อรุณภักดิ์ 2527 : ๑) ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอนด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอนจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุผล

คำสอนการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีคามสำคัญยิ่งในปัจจุบันในการนำมาช่วยในการสอนของครู เพราะสื่อการเรียนการสอนมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน และช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กให้สมบูรณ์ นั่นคือ ช่วยให้เกิดมีความสามารถในการพูดอย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน ฟังเสียงต่าง ๆ ใคอย่างเข้าใจและถูกต้องรวดเร็ว อ่านและเขียนใคอย่างถูกต้องใคใจความ กังที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ ใคกล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อจะช่วยการอธิบายของครู ใคครูเสียเวลาน้อยลง แต่ใคประโยชน์มากขึ้น ทำให้เกิดการเรีนรู เมื่อเด็กใครับประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากการใคฟัง พูด และเห็น ทำให้หมเหเรียนมีความหมายมากขึ้น เด็กใคใคใคขึ้น นอกจากนั้นสื่อยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของเด็ก และส่งเสริมใคให้นักเรีนมีกิจกรรม เพราะบางครั้งอุปกรณการสอนที่ครูนำมาใคในการสอนอาจจะใคให้นักเรีนทำขึ้นใคใค (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 189 - 190)

ควยเหตุที่สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน กังกล่าวครูจึงใคองเลือกใคสื่อการเรียนประกอบการสอน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น กังที่ ศรีวิย สุวรรณภิกทีกล่าวว่ การเลือกใคสื่อต่าง ๆ จะใคองคำนึงถึงความประหยัดและสะดวกในการจัดหา อาจจะเป็นวัสดุที่หาใคง่ายใคในห้องใคและมราคาถูก ง่ายสะดวกต่อการนำไปใค เหมาะสมกับนักเรีน (ศรีวิย สุวรรณภิกที 2522 : 97 - 99)

จากแนวความคิดกังกล่าว จะเห็นใคว่าสื่อการเรียนการสอนมีประโยชน์และมีความสำคัญอย่างมากที่ใคสนับสนุนใคการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นไปคามมุ่งหมายของหลักสูตรใคยั้งชั้น จนกลายเป็นความจำเป็นที่ใคองมีสื่อใคช่วยใคในการสอนของครู แต่ใคอย่างไรกัใค การนำสื่อการเรียนการสอนมาใคใคในการสอนของครูภาษาอังกฤษใคในปัจจุบันใคยังมีใคปัญหาใคมาก กังที่ กานคา ๗ ๓กลาง กล่าวว่ หมวควิชาภาษาอังกฤษมักขาดงบประมาณใคในการจัดหาหรือจัดใคซื้ออุปกรณ เพราะใคผู้บริหารไม่สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเท่าที่ใคควร จึงไม่เอาใคใจใคงบประมาณใคคานนี้ เป็นผลใคให้การสอนภาษาอังกฤษไม่ใคสูจะใคใคผล (กานคา ๗ ๓กลาง 2515 : 14) ในขณะใคที่ อุทัย ภิรมยรีน และเพ็ญศรี รังสิยากุล ใคสรุปใคปัญหาและความใคองการของครูภาษาอังกฤษใคในส่วนที่ใคเกี่ยวกับอุปกรณการสอนใคในงานวิจัยของใคเขาว่า ครูส่วนมากขาดแคลนใคหนังสือประกอบการใคคณว่ การสอนภาษาอังกฤษ ไม่มีทุนใคเพียงพอที่ใคจะจัดหาอุปกรณการสอนที่ใคจำเป็น และไม่มีเวลาใคจัดทำอุปกรณการสอนใคใคใคเอง (อุทัย ภิรมยรีน และเพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 19 - 23)

สำหรับค่านิยมหากการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น พรทิพา เหลืองวณิชกิจ ได้วิจัยพบว่า สาเหตุที่นักเรียนเรียนไม่ได้ผล โดยเฉพาะในค่านิยมทักษะการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น เป็นเพราะครูไม่นิยมใช้อุปกรณ์การสอนเนื่องจากครูส่วนใหญ่มีความรู้ คำนึงการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนน้อยและคุณภาพค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ และประสบการณ์ด้านสื่อทัศนศึกษา (พรทิพา เหลืองวณิชกิจ 2523 : 120 - 136) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ปราชญ์นคร ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านสื่อ- ทัศนศึกษาน้อยเนื่องจากไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านสื่อทัศนศึกษา และยังไม่เห็นความสำคัญ ของการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และประโยชน์ของสื่อทัศนูปกรณ์ เพราะ เกรงว่าจะเสียเวลาทำให้สอนไม่ทันหลักสูตร และสาเหตุที่ครูไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน เกิดจาก การขาดแคลนอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับบทเรียนครูไม่ถนัดการใช้ และไม่มีเวลาเตรียมการ รวมทั้ง โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษ (อรสา ปราชญ์นคร 2513 : 79 - 80)

จากปัญหาดังกล่าว กล่าวได้ว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสื่อการเรียน การสอนอยู่มาก ซึ่งเป็นสาเหตุและอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูจึงต้องการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น ดังที่ อุทัย ภิรมย์ริน และ เพ็ญศรี รังสิยากุล กล่าวว่า ครูต้องการความช่วยเหลือจากทาง ราชการด้านอุปกรณ์การสอนและสื่อทัศนศึกษา โดยจัดให้มีการอบรมการผลิตและการใช้อุปกรณ์ การสอน (อุทัย ภิรมย์ริน และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 19 - 23) ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของ ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ ที่พบว่า ครูต้องการได้รับคำแนะนำและคู่มือครูในการจัดทำและการ ใช้อุปกรณ์การสอน (ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2523 : 79 - 80) และสุนันทา กุรงค์พันธ์ วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษต้องการให้มีการนิเทศการสอนด้านอุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับมาก (สุนันทา กุรงค์พันธ์ 2529 : ฉ) ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอน เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง

คำถามการวัดผลและประเมินผล

อชิพร ศรียมก ให้ความหมายของ การวัดผลการศึกษา (educational measurement) ว่า หมายถึง กระบวนการในการกำหนดจำนวนตัวเลข ปริมาณ อันกับ ข้อมูล และลักษณะให้กับวัตถุ สิ่งของ และบุคคลตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือ ในการจัด และสิ่งที่จะวัดก็คือ คุณสมบัติหรือลักษณะของสิ่งนั้น ๆ (อชิพร ศรียมก 2523 : 14) ส่วนคาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good) ให้คำจำกัดความของการวัดผลการศึกษาว่า หมายถึง การศึกษาค้นคว้าโดยทั่วไป การทดสอบการนำมาตราส่วนประเมินค่า การตีค่ากระบวนการที่วัดได้ รวมทั้งทฤษฎี ของข้อทดสอบ และการสร้างมาตราส่วนประเมินค่า การทำให้มีเหตุผล ใช้ได้และการทำให้เป็นมาตรฐานการแปลความหมายผลของการทดสอบ รวมทั้งการใช้วิธีการทาง สถิติเพื่อแปลความหมาย ผลจากการวัดแล้วนำผลขั้นสุดท้ายที่ได้จากการนำเอาปริมาณการวัดไปใช้ กับกระบวนการทำงานทางการศึกษา หรือกับบุคคลที่ถูกวัด (Good 1959 : 338)

ส่วนการประเมินผลการศึกษา (educational evaluation) นั้น อชิพร ศรียมก ให้ความหมายว่า หมายถึงกระบวนการในการตัดสิน ทีราคา หรือสรุป เพื่อพิจารณาความ เหมาะสมหรือคุณค่าของคุณลักษณะ พฤติกรรม และสิ่งของว่าดีเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดผลเป็นหลัก (อชิพร ศรียมก 2523 : 223) ส่วน กูด (Good) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจ หรือการ ตัดสินคุณค่าหรือปริมาณของบางอย่างโดยที่ค่าความระมัดระวัง (Good 1959 : 209)

จากความหมายดังกล่าว กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดผลการศึกษา คือกระบวนการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ทราบปริมาณ จำนวน และลักษณะของสิ่งที่ถูกวัด หรือเป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักเรียน ส่วนการประเมินผลการศึกษา คือกระบวนการที่ครูเอาสิ่งที่ได้จากการวัดมา วินิจฉัย ทีราคา หรือกำหนดคุณค่า และสรุปผลออกมาว่านักเรียนคนนั้นมีคุณภาพอย่างไร สอบผ่าน หรือไม่ผ่านตามเกณฑ์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

การวัดผลและการประเมินผลเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะ จะช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของ นักเรียนก่อนเรียนให้ครูหาจุดเริ่มต้นที่เหมาะสมในการจัดสอน ทั้งยังช่วยให้ครูทราบผลการศึกษา ของนักเรียนระหว่างเรียนอันเป็นการตรวจสอบว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป และดูแลปลายทาง

เรียน แล้วนำเอาผลทั้งหมดมาประเมินดูว่า ครูบกพร่องในการสอนเช่นไร จะต้องปรับปรุงหรือไม่อย่างไร (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 232)

ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ก่อนอื่นครูจะต้องแยกให้ออกว่า จะทดสอบวิชาทักษะ มีวิชาหัว ๆ ไป จึงจำเป็นต้องแยกว่าจะทดสอบทักษะใดโดยออกข้อสอบให้เห็นเด่นชัดในทักษะนั้น หรือบางครั้งครูต้องออกข้อสอบให้ทักษะสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการทดสอบทักษะใด ทดสอบอะไร โดยเรียงลำดับการถามไปเรื่อย ๆ มีให้สัมผัส และครูควรแยกข้อสอบออกเป็นชุด ๆ ตามลำดับความยากง่าย (Rivers 1972 : 286 - 34) สำหรับการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษนั้นแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังปรากฏในระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ คือ

1. การประเมินผลก่อนเรียนมีจุดประสงค์สองประการ คือ เพื่อสำรวจความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนเริ่มเรียน เพื่อสำรวจความสามารถ ความสนใจและความถนัดทางภาษาเพื่อจะได้จัดเข้าชั้นเรียนตามความเหมาะสม
2. การประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูในแต่ละภาคเรียน มักประเมินเป็นระยะ ๆ
3. การประเมินผลปลายภาคเรียน เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการประเมินผลการเรียนทุกด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 24 - 26)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนที่จะมี ทั้งในด้านการทดสอบ การออกแบบข้อสอบ วิธีทดสอบ และการประเมินผล เพราะการวัดผลและประเมินผลเป็นเครื่องมือที่จะช่วยครูตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้บรรลุตามเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ในปัจจุบัน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษประสบปัญหาค้นหาการวัดผลและประเมินผลอยู่มาก ทั้งที่ อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลว่า ครูขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างข้อทดสอบแบบปรนัย ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการออกข้อสอบที่รัดกุม ครูขาดความรู้ความชำนาญและความมั่นใจในการออกข้อสอบ จึงทำให้ครูไม่สามารถสร้างข้อทดสอบได้ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตรและสร้างข้อทดสอบ

วัดความเจริญได้หลาย ๆ ด้าน ครูจึงมักออกข้อสอบเน้นไปในด้านการวัดความจำเสียเป็นส่วนใหญ่ และครูยังคิดว่า การวัดผลเป็นการเพิ่มภาระให้ตนเอง (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 50) และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด และมีปัญหาในการประเมินผลการเรียนเป็นพฤติกรรม ส่วนใหญ่จะประเมินผลการเรียนในค่านี้อาษาได้แก่ไวยากรณ์ และประเมินทักษะภาษา เฉพาะทักษะการอ่าน (หน่วยศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. : เอกสารโรเนียว)

ในคํานงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาคําการวัดผลและประเมินผลนั้น ได้มีผู้ทําคการศึกษาไว้หลายคน ดังเช่น สีสันตร์ อินทุสุต พบว่า ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนมากยังขาดความเข้าใจในเรื่องของการทดสอบ การทดสอบไม่สัมพันธ์กับวิธีสอน (สีสันตร์ อินทุสุต 2510 : 82) และบุปผชาติ เพ็งพิณิจ ได้สรุปปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในส่วนการวัดผลและประเมินผลว่า ครูส่วนมากประสบปัญหาไม่มั่นใจในการสร้างข้อทดสอบแบบปรนัยและไม่รู้วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ (บุปผชาติ เพ็งพิณิจ 2512 : 103) ส่วน เมกศา บุญยากร พบว่า ครูประสบปัญหาการขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างข้อทดสอบ (เมกศา บุญยากร 2513 : 100 - 101) นอกจากนี้ จันตรี คุปตะวาทีน ได้วิจัยพบว่า ครูมีปัญหาไม่มั่นใจในการสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร ไม่รู้วิธีวิเคราะห์ข้อทดสอบแบบต่าง ๆ (จันตรี คุปตะวาทีน 2521 : 71) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวงทอง คำรงสุกิจ. พบว่า ทั้งครูและผู้บริหารเห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกของการจัดการเรียนการสอนคือ ครูไม่เข้าใจหลักการวัดและการประเมินผล ปัญหาที่รองลงมา คือ การวัดและการประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ขาดวัสดุในการทําแบบประเมินผล และขาดคู่มือการประเมินผล (รวงทอง คำรงสุกิจ 2525 : 117)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นเกิดจากการที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดผลและประเมินผลอย่างแท้จริง ทั้งยังไม่มั่นใจในการสร้างแบบทดสอบ และไม่รู้จักวิธีการวิเคราะห์ข้อสอบด้วย จึงทําให้การจําควัดผลและประเมินผลเป็นปัญหามาก สมควรที่ครูจะก้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผล การสร้างข้อทดสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ การประเมินผลพฤติกรรมและทักษะ เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนยิ่งขึ้น ดังที่ จันตรี คุปตะวาทีน วิจัย พบว่า ครูก้องการให้มีการอบรมหรือสัมมนาวิชา

ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล (จันทร์ คุปตะวาทีน 2521 : 71) และรายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรของเขตกการศึกษาที่ได้รายงานผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 ว่า ครูต้องการให้มีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับการสร้างข้อทดสอบแบบต่าง ๆ และให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล ตลอดจนการสร้างเครื่องมือทดสอบวิเคราะห์ข้อทดสอบแบบต่าง ๆ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2524 : 16 - 30) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุนันทา คุรงคพันธ์ ซึ่งพบว่า ครูภาษาอังกฤษต้องการนิเทศการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก (สุนันทา คุรงคพันธ์ 2527 : ๑) ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลจึงมีความจำเป็นยิ่งในการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง

จากเอกสารและงานวิจัยในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษในค้ำหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอนและเทคนิคการสอน สื่อการเรียน การสอน และ การวัดผลและประเมินผล พอสรุปได้ว่า ปัจจุบันครูภาษาอังกฤษประสบปัญหาในการสอน เนื่องจาก ขาดความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นในการจัดการ เรียนการสอนค้ำต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ซึ่งทำให้ครูต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือต้องการการนิเทศการสอนในค้ำต่าง ๆ ค้ำกล่าว เพื่อช่วยปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้นิเทศการสอน ซึ่งหน้าที่โดยตรงในการนิเทศการสอนหรือการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนของครูจำเป็นต้องศึกษาว่าครูประสบปัญหาค้ำความรู้ความเข้าใจในการจัดการ เรียนการสอนในแต่ละค้ำ เพียงใด ในจุดใด เพื่อจะได้จัดโครงการนิเทศการสอนได้ถูกต้องสนองความต้องการของครูอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป